

Brüssel, 17. oktoober 2023
(OR. en)

14229/23

ECOFIN 1050
ENV 1126
CLIMA 477
FIN 1057

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	13696/23
Teema:	Nõukogu järeldused kliimamuutustega seotud rahvusvahelise rahastamise kohta, pidades silmas ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 28. istungjärku (COP 28) (Dubai, 30. november – 12. detsember 2023) – Nõukogu järeldused (17. oktoober 2023)

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järeldused kliimamuutustega seotud rahastamise kohta, mille majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu kiitis heaks 17. oktoobril 2023. aastal toimunud istungil.

MAJANDUS- JA RAHANDUSKÜSIMUSTE NÕUKOGU JÄRELDUSED
KLIIMAMUUTUSTEGA SEOTUD RAHVUSVAHELISE RAHASTAMISE KOHTA

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU

1. VÕTAB MUREGA TEADMISEKS viimase ülemaailmse ühe- kuni kümneaastast ajavahemikku hõlmava kliimaalase ajakohastamise aruande (*World Meteorological Organisation Global Annual to Decadal Climate Update Report*) järeldused, et ülemaailmne temperatuur tõuseb tõenäoliselt järgmise viie aasta jooksul rekordtasemele, ületades vähemalt ühe aasta jooksul industriaalühiskonna eelset taset enam kui 1,5 °C võrra; TUNNISTAB valitsustevahelise kliimamuutuste paneeli kuuenda hindamisaruande (edaspidi „kuues hindamisaruanne“) järeldustes väljendatud kiireloomulisust, rõhutades, et soojenemise piiramine 1,5 °C-ni võrreldes industriaalühiskonna eelse tasemega nõuab ülemaailmsete kasvuhoonegaaside heitkoguste tipptaseme ületamist hiljemalt enne 2025. aastat ja heitkoguste vähendamist 2030. aastaks 43 % võrreldes 2019. aasta heitkoguste tasemega; RÕHUTAB kuuenda hindamisaruande järeldusi, et praegused ülemaailmsed rahavood kliimamuutustega kohanemise toetamiseks on ebapiisavad ning et rahastamisvood jäävad allapoole taset, mis on vajalik kliimamuutuste leevendamise eesmärkide saavutamiseks kõigis sektorites ja piirkondades; TOONITAB aruande leide piisava ülemaailmse kapitali kättesaadavuse kohta ning vajadust, et valitsused annaksid selgeid signaale ja pakuksid toetust takistuste kõrvaldamiseks seoses kapitali ümbersuunamisega kliimameetmetesse ning rahavoogude suurendamisega kliimamuutuste leevendamiseks ja nendega kohanemiseks. Tuletab meelde Glasgow's ja Sharm el Sheikhis saavutatud kokkulepet jõupingutuste kiirendamiseks, et järk-järgult lõpetada ilma kasvuhoonegaase oluliselt vähendava tehnoloogiata kivisöeenergia kasutamine ning aegamisi kaotada ebatõhusad fossiilkütuste toetused;

2. TULETAB sellega seoses MEELDE, et Pariisi kokkuleppe eesmärgi saavutamine nõuab sise- ja maailmamajanduse, finantsturgude ja investeringute struktuurset ümberkujundamist kliimamuutustele vastupanu võime suurendamise ja kliimaneutraalsuse suunas;

RÕHUTAB, et Pariisi kokkuleppe artikli 2 lõike 1 punkt c, mis on keskse tähtsusega ülemaailmse kliimamuutustele reageerimise tugevdamiseks, viies rahastamisvood kooskõlla liikumisega vähese kasvuhoonegaaside heite ja kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise arengu suunas, on nii eesmärk omaette kui ka kokkuleppe teiste eesmärkide oluline võimaldi; RÕHUTAB, kui oluline on Sharm el Sheikhi dialoogi raames toimuv sisuline arvamuste vahetus, et parandada arusaamist artikli 2 lõike 1 punkti c reguleerimisalast ja selle vastastikusest täiendavusest Pariisi kokkuleppe artikliga 9¹; KORDAB samal ajal TAAS, et alates Pariisi kokkuleppe osaliste kohtumisena toimuva osaliste 5. konverentsi on artikli 2 lõike 1 punkti c käsitlemiseks vaja uut spetsiaalset päevakorrapunkti, et osalised saaksid arutada, kuidas saavutada kõnealuse artikli kohast eesmärki; JÄÄB OOTAMA COP 28-l toimuva ülemaailmse kokkuvõtte ambitsioonikat ja tulevikku vaatavat tulemust, mis peaks sisaldama tugevaid signaale maailmamajanduse, finantsturgude ja investeringute ulatuslikuks muutumiseks, integreerides kliimamuutuse küsimuse nii riigisisesele kui ka üle maailma tehtavatesse majandus- ja finantsotsustesse, samuti riigieelarvetesse ja arengu rahastamise süsteemi;

¹ Artiklis 9 nõutakse arenenud riikide osalistelt, et nad eraldaksid ja mobiliseeriks arengumaade osaliste jaoks rahalisi vahendeid kliimamuutuste leevendamiseks ja nendega kohanemiseks ning ergutatakse teisi seda tegema.

3. KORDAB TAAS ELi ja selle liikmesriikide kindlat toetust ja meetmeid Pariisi kokkuleppe ambitsioonikaks rakendamiseks ning rahavoogude vastavusse viimiseks Pariisi eesmärkidega; TULETAB MEELDE, et ELi tasandi meetmed, sealhulgas artikli 2 lõike 1 punktis c sätestatud eesmärgi saavutamiseks, tuginevad Euroopa rohelise kokkuleppe kohastele poliitikameetmetele ja vahenditele, sealhulgas ELi mitmeaastase finantsraamistiku olemasolevatele vahenditele, hõlmates naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumenti „Globaalne Euroopa“, samuti ajutise taasterahastu „NextGenerationEU“ alla kuuluvaid programme, kava „RePowerEU“, ELi HKS-i innovatsioonifondi, moderniseerimisfondi ja programmi „InvestEU“, kusjuures kõikide nende programmide ja vahendite raames eraldatakse kulutustest 30 % või rohkem riigisiseste või rahvusvaheliste kliimameetmete toetamiseks; VÕTAB rahuloluga TEADMISEKS 2023. aastal ELi paketi „Eesmärk 55“ raames heaks kiidetud seadusandlikud aktid, millega viiakse ELi poliitika kooskõlla võetud kohustusega vähendada ELi kasvuhoonegaaside netoheidet 2030. aastaks vähemalt 55 % võrreldes 1990. aasta tasemega ning saavutada hiljemalt 2050. aastaks kliimaneutraalsus, sealhulgas eelkõige tugevdades CO₂ hinnastamise rolli Pariisi kokkuleppe temperatuurieesmärgiga kooskõlas olevale tasemele;
4. RÕHUTAB, et erasektori rahastamise ja investeringute ergutamine, mobiliseerimine ja hõlbustamine on oluline ja täiendab avaliku sektori kliimameetmete rahastamise vahendeid ja meetmeid, võttes arvesse, et erasektor peab tegema suurima osa vajalikest investeringutest; MÄRGIB murega, kui suures mahus toetatakse erasektori rahastamisega tegevusi, mis ei ole kooskõlas Pariisi kokkuleppega, eelkõige fossiilkütuste sektoris; MÄRGIB samuti, et endiselt kehtivad keskkonnakahjulikud toetused ja muud stiimulid; KUTSUB erasektori osalejaid ÜLES viima oma rahastamisvood kooskõlla Pariisi kokkuleppe eesmärkidega;

VÕTAB TEADMISEKS ELi kestliku rahastamisraamistiku uue meetmepaketi, mille eesmärk on veelgi tugevdada ja hõlbustada era- ja finantssektori tegevust üleminekul kliimaneutraalsele ja kestlikule majandusele 2050. aastaks, sealhulgas ettepaneku võtta vastu keskkonnaalaste, sotsiaalsete ja äriühingu üldjuhtimisega seotud reitingute määrus, soovitus ülemineku rahastamise kohta ja ELi taksonoomia edasise laiendamise kriitilise tähtsusega majandustegevusega; KORDAB TAAS, et materiaalsete ja regulatiivsete kliimariskide läbipaistvus on oluline negatiivse mõju vältimiseks ja võib premeerida parimaid tulemusi saavutanuid; RÕHUTAB äriühingutele mõeldud Euroopa kestlikkusaruandlusstandardite vastuvõtmist ja nende koostalitlusvõimet rahvusvaheliste kestlikkusstandardite nõukogu hiljuti avaldatud ülemaailmsete põhistandarditega;

5. PEAB TERVITATAVAKS rahandusministrite kliimameetmete koalitsiooni hiljutist tööd, sealhulgas aruannet rahandusministrite rolli tugevdamise kohta kliimameetmete edendamisel (*Strengthening the Role of Ministries of finance in Driving Climate action*), mis illustreerib paljusid erinevaid viise, kuidas rahandusministeeriumid saavad aidata integreerida kliimameetmeid majandus-, eelarve- ja finantspoliitikasse; MÄRGIB, et selline kliimaküsimuste integreerimine võib aidata kaasa ka erasektori, riigisiseste ja rahvusvaheliste ressursside mobiliseerimisele; TOETAB G20 kestliku rahanduse tegevuskava rakendamist, et suurendada kestlikku rahastamist, mis toetab kestliku arengu tegevuskava 2030 ja Pariisi kokkuleppe eesmärke;

6. TULETAB MEELDE ELi ja teisi rahvusvahelisi algatusi investeringute mobiliseerimiseks õiglase ja kestliku ülemineku võimaldamise eesmärgil, toetades samal ajal kliimameetmeid arengumaades; VÕTAB sellega seoses TEADMISEKS madala ja keskmise sissetulekuga riikides kestliku rahastamise suurendamise kõrgetasemelise eksperdirühma esialgsed soovitused ning selle ergutused ELi integreeritud strateegilise kaasamise mudeli loomiseks, millesse oleksid kaasatud kõik peamised ELi osalejad liikmesriikide valitsustest, Euroopa Investeerimispank (EIP), arengut rahastavatest asutustest ning rahastajate, ELi investorite ja ELi ettevõtjate seast; TULETAB MEELDE, et EL juba liigub selles suunas oma Euroopa tiimi lähenemisviisi kaudu, mida viiakse ellu strateegia „Global Gateway“ abil, mille kohaselt liit kavatseb aastatel 2021–2027 mobiliseerida kuni 300 miljardi euro ulatuses investeringuid kestlikesse ja kvaliteetsetesse projektidesse, reageerides partnerriikide vajadustele ja tagades kohalikele kogukondadele püsiva kasu;
7. MÄRGIB, et kõnealune integreeritud strateegiline mudel toimub liikumapaneva jõuna hiljutistes olulistes algatustes, nagu energiasüsteemi õiglase ümberkujundamise partnerlused Lõuna-Aafrika, Indoneesia, Vietnami ja Senegaliga koos G7+ partneritega, luues kriitilise massi ning koondades arengu rahastamise ja erasektori vahenditest rahastamise energiasüsteemi ümberkujundamise kiirendamiseks kliimanetraalsuse suunas, kiirendades suure heitega varade ennetähtaegset kasutuselt kõrvaldamist ja taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu, toetades samal ajal mõjutatud kogukondade õiglast üleminekut; TÕSTAB ESILE ELi ülemaailmset roheliste võlakirjade algatust, mille raames EIP juhib partnerite konsortsiumi, sealhulgas eelkõige liikmesriikide arengut rahastavaid asutusi, kes on eraldanud ligikaudu 1 miljardi eurot, et aidata partnerriikidel mobiliseerida erakapitali kestlikesse projektidesse; PEAB TERVITATAVAKS Euroopa tiimi kliimamuutustega kohanemise ja vastupanuvõime algatust Aafrikas, mille EL ja Aafrika Liit käivitasid COP 27-l ning mis olemasolevate ja uute programmide näol koondab enam kui 1 miljardi euro väärtuses rahastust, ühendades Euroopa Komisjoni ja mitme liikmesriigi jõud kliimamuutustega kohanemiseks Aafrikas, ning JÄÄB OOTAMA selle rakendamist;

8. KINNITAB TAAS, et EL ja selle liikmesriigid on kindlalt pühendunud 2025. aastaks ühise 100 miljardi USA dollari suuruse eesmärgi saavutamisele kliimamuutustega seotud rahastamise mobiliseerimiseks, võttes arvesse olulisi leevendamismeetmeid ja rakendamise läbipaistvust, EELDAB, et see eesmärk saavutatakse 2023. aastal ning KUTSUB kõiki teisi asjaomaseid riike TUNGIVALT ÜLES suurendama oma jõupingutusi kõnealuses valdkonnas; TULETAB MEELDE, et EL, sealhulgas selle liikmesriigid ja EIP, on kogu maailma arenguriikidele suunatud avaliku sektori kliimameetmete suurim rahastaja ning KORDAB TAAS võetud kohustust jätkata oma õiglase panuse andmist ning suurendada sünergiat, mida loob kliima- ja elurikkuse meetmete rahastamine; KORDAB TAAS, et ELi osaleb konstruktiivselt Pariisi kokkuleppe kohase uue ühise kvantifitseeritud eesmärgi üle peetavates aruteludes; TUNNISTAB, et avaliku sektori rahastamise pakkumine on uue ühise kvantifitseeritud eesmärgi oluline komponent, ning TULETAB MEELDE, et uus ühine kvantifitseeritud eesmärk seatakse oluliste leevendamismeetmete ja rakendamise läbipaistvuse kontekstis, võttes arvesse arengumaade vajadusi ja prioriteete; RÕHUTAB, et uus ühine kvantifitseeritud eesmärk peaks kajastama ülemaailmseid jõupingutusi kliimamuutustega seotud rahastamise mobiliseerimiseks kõigist avaliku sektori, erasektori, riigisisestest ja rahvusvahelistest allikatest ja sidusrühmadest, kusjuures kõnealuses jõupingutuses jääb juhtroll endiselt arenenud riikide kanda; INNUSTAB tungivalt pidama arutelu uude ühisesse kvantifitseeritud eesmärki panustajate arvu suurendamiseks, ning KUTSUB kõiki Pariisi kokkuleppe osalisi ÜLES panustama sellesse ülemaailmsesse jõupingutusse vastavalt oma finantssuutlikkusele; RÕHUTAB, et uus ühine kvantifitseeritud eesmärk tuleks seada Pariisi kokkuleppe pikaajaliste eesmärkidega kooskõlastatult ja see peaks aitama kaasa finantsvoogude vastavusse viimisele Pariisi kokkuleppe pikaajaliste eesmärkidega ning seetõttu peaks selle sisu, struktuur ja ümberkujundav mõju olema selleks otstarbeks sobivad;

9. KINNITAB TAAS ELi ja selle liikmesriikide otsustavust järgida Glasgow's toimunud COP 26-l esitatud üleskutset vähemalt kahekordistada arenenud riikide ühist kliimamuutustega seotud rahastamist arengumaadele, mis siis OECD andmete kohaselt ulatuks 2025. aastaks 40 miljardi USA dollarini võrreldes 2019. aasta tasemega, võttes arvesse tasakaalu saavutamist kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise vahel, tehes korrapärast koostööd teiste osalistega; RÕHUTAB, kui oluline on pakkuda asjakohast toetust kõige vaesematele ja kõige haavatavamatele riikidele ja kogukondadele, nt vähim arenenud riikidele ja väikestele arenevatele saareriikidele; JÄÄB OOTAMA koostööd arenguriikidest partneritega, et parandada juurdepääsu kohanemise rahastamisele, seades muu hulgas planeerimisel ja riiklikes eelarvetes kohandamismeetmed esikohale ning jälgides kohanemisega seotud kulusid riiklikes eelarvetsüklites, jätkates samuti tihedat koostööd partneritega, kes võiksid pakkuda rahastamist ja hõlbustada sellele juurdepääsu;
10. KORDAB TAAS, et EL ja selle liikmesriigid teevad konstruktiivset tööd, et edukalt täita COP 27-l antud ülesanded uue rahastamiskorra, sealhulgas fondi loomiseks, et aidata eriti haavatavaid arenguriike reageerida kliimamuutuste kahjuliku mõjuga seotud kahjule ja kahjustustele ning RÕHUTAB, et sellist abi tuleks kombineerida kohanemis- ja vastupanuvõime stiimulitega ning kui oluline see on vähim arenenud riikide ja väikeste arenevate saareriikide jaoks; TOONITAB, et uus kindlaks määratud rahastamiskord peab tagama koordineerituse ja vastastikuse täiendavuse nii ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Pariisi kokkuleppe raames kehtiva rahastamiskorra kui ka muude rahastamiskordadega.

KUTSUB partnereid kõigist seda suutvatest piirkondadest ÜLES suurendama oma toetust, tunnistades vajadust rahastamisallikate suure mitmekesisuse järele vajadust mitmesuguste allikate järele ja tuginedes seega olemasolevatele allikatele, fondidele, protsessidele ja algatustele ning täiendades neid, et tagada parem koordineeritus ja kõrvaldada tuvastatud prioriteetsed puudujäägid praegustes rahastamisvõimalustes; TULETAB MEELDE, et ELi liikmesriigid panustavad aktiivselt ülemaailmsetesse algatustesse, et suurendada ja parandada vaeste ja haavatavate inimeste kaitset, pakkudes ja hõlbustades suuremas mahu ja kvaliteetsemat eelnevalt kokkulepitud rahastamist kliimaga seotud katastroofide korral;

11. TUNNUSTAB (pidades silmas ülemaailmsete rahavoogude suurendamist, et vastata kõigi riikide ja eelkõige arenguriikide vajadustele ja prioriteetidele) hiljutisi arenguid, mis vastavad ka COP 27 üleskutsele ja muudele hiljutistele algatustele, milles kutsutakse mitmepoolseid arengupanku ja rahvusvahelisi finantseerimisasutusi üles reformima mitmepoolsete arengupankade tavasid, prioriteete, visiooni ja mudelit, et tulla toime ülemaailmse kliimahädaolukorraga; MÄRGIB hiljutisi edusamme Maailmapanga arengu tegevuskava osas, eelkõige kriisidele reageerimise vahendite tõhustamisel tehtud edusamme; TOETAB G20 ambitsioonikat tegevuskava G20 mitmepoolse arengupanga kapitali adekvaatsust käsitleva raamkokkuleppe läbivaatamise soovitude rakendamiseks ning VÕTAB TEADMISEKS tegevuskavas esitatud ligikaudu 200 miljardi USA dollari suurust võimalikku täiendavat laenuandmismahu järgmisel kümnendil, mis põhineb kapitali adekvaatsust käsitleva raamkokkuleppe kohastel rakendamisel ja kaalumisel olevatel esialgsetel meetmetel, sealhulgas 2023. aasta kevadistel kohtumistel vastu võetud paketil, mis peaks suurendama Rahvusvahelise Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga laenuandmisvõimet järgmise kümne aasta jooksul 50 miljardi USA dollari võrra; KUTSUB mitmepoolseid arengupanku ÜLES tegema täiendavaid edusamme kapitali adekvaatsust käsitleva raamkokkuleppe soovitude rakendamisel, tagades samal ajal oma pikaajalise rahalise jätkusuutlikkuse, tugevad krediitdireitingud ja eelisvõlausaldaja staatuse;

TUNNUSTAB mitmepoolsete arengupankade jõupingutusi ambitsioonikaks tegutsemiseks, et tugevdada oma kooskõlastatud reageerimist üleilmsetele probleemidele, sealhulgas kliimamuutustele, nagu nähtus muu hulgas uue ülemaailmse rahastamispakti alasel tippkohtumisel; VÄLJENDAB HEAMEELT selle üle, et kümme mitmepoolset arengupanka on võtnud kasutusele ühise metoodika uute tegevuste kooskõlastamiseks Pariisi kokkuleppega, samuti Maailmapanga Grupi teadaande protsessi kohta, millega paremini integreerida kliimamuutustega seotud rahastamise mõju kohanemise ja leevendamise jõupingutustesse uutes projektides;

12. KUTSUB sellega seoses mitmepoolseid arengupankasid, teisi arengut rahastavaid asutusi ja ekspordikrediidi agentuure ÜLES võimalikult kiiresti ja järk-järgult lõpetama fossiilkütustel põhineva energeetikasektori projektide rahastamise; KORDAB TAAS OMA ÜLESKUTSET Euroopa Komisjonile jõuda OECDs kokkuleppele riiklikult toetatava ekspordikrediidi andmise lõpetamises fossiilkütustel põhineva energeetikasektori projektide puhul; TULETAB OECDs saavutatavat kokkulepet oodates MEELDE liikmesriikide kavatsust määrata 2023. aasta lõpuks oma siseriiklikus poliitikas kindlaks nende teaduspõhised tähtajad riiklikult toetatava ekspordikrediidi lõpetamiseks fossiilkütustel põhineva energeetikasektori projektide puhul, välja arvatud piiratud ja selgelt määratletud asjaoludel, mis on kooskõlas eesmärgiga piirata globaalset soojenemist 1,5 °C-ga ning Pariisi kokkuleppe eesmärkidega; PEAB TERVITATAVAKS OECD ekspordikrediidi kokkuleppe ajakohastamist, millega luuakse täiendavad stiimulid suurema hulga kliimasõbralike tehingute toetamiseks;

13. PEAB TERVITATAVAKS saavutatud hoogu ning TUNNUSTAB uue ülemaailmse rahastamispakti alasel tippkohtumisel esitatud märkimisväärset hulka mõtteaineid ja algatusi, mis muu hulgas käsitlevad suureneva võlakoormaga toimetulekut, kliimakriisi, soodusrahaastamise paremat kasutamist, täiendava erasektoripoolse kliimamuutustega seotud rahastamise võimendamist ja/või uute rahastamisallikate kasutuselevõtmist kliimamuutustest enimmõjutatud riikide jaoks; JÄÄB OOTAMA mitmel tippkohtumisel arutatud olulise küsimuse edasist kaalumist;
14. RÕHUTAB uue ülemaailmse rahastamispakti alasel tippkohtumisel käivitatud algatust „Pariisi kokkulepet järgivad CO₂-turud,“ mille eesmärk on tagada jõuliselt kavandatud suure usaldusväärsusega siseriiklike ja rahvusvaheliste CO₂-turgude potentsiaali ärakasutamine heitkoguste vajaliku vähendamise edendamiseks, ning mis elluviimise korral võiks tekitada märkimisväärsed rahavoogusid kliimamuutuste leevendamiseks ja nendega kohanemiseks, toetades seega kõiki Pariisi kokkuleppe eesmärke; KUTSUB teisi osalisi algatusega ühinema ja seda koos 31 algse allakirjutanuga rakendama ning TULETAB MEELDE, et sarnaseid põhimõtteid toetab 2023. aasta mais toimunud G7 tippkohtumisel heaks kiidetud avaldus suure usaldusväärsusega CO₂-turgude põhimõtete kohta;
15. PALUB Euroopa Komisjonil esitada ülevaade kliimamuutustega seotud rahvusvahelise rahastamise voogudest, mis lähtusid 2022. aastal EList, sealhulgas liikmesriikidest ja Euroopa Investeerimispangast, et nõukogu saaks selle enne ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 28. istungjärku heaks kiita.